GIOVANNI BOCCACCIO (1313 - 1375)
DEKAMERON (1898)

Boccaccio, G.: Dekameron, Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1959, 6. vydání

Sto příběhů, vyprávěných po deset dnů skupinou lidí, kteří se sešli nedaleko Florencie, aby unikli morové epidemii, která řádila v tomto městě.

Příběhy jsou vyprávěné od lidí, žijících v roce 1348. Tito lidé obývali po deset dní opuštěný palác nedaleko Florencie.

V tomto roce řádila ve Florencii morová epidemie. Po nějakém čase se v tamějším kostele sešlo sedm paní, které se dohodly na tom, že dočasně opustí město a než se město vrátí do pořádku, zůstanou někde v jeho okolí. V tomtéž kostele se k jejich výpravě přidali ještě tři mladíci. Rozhodli se přebývat v jednom opuštěném paláci a čas si krátili tím, že si denně vyprávěli různé příběhy. Každý den vyprávěl každý jeden příběh, tedy deset příběhů za den.

DEN PRVNÍ

První příběh

Bohatý kupec Musciatto pověřil vymáháním dluhů v Burgundii sira Ciapperella. To byl velice hříšný člověk; podával křivá svědectví, neváhal sám křivě přísahat a dokonce se nebál ani zabíjet. Ciapperello v Burgundii přebýval u dvou Florenčanů v domě. Náhle se stalo, že na smrt onemocněl. Ani před svou smrtí neváhal hřešit. Nechal si k sobě zavolat tamějšího nejváženějšího mnicha a jal se mu vyzpovídat. Ovšem ne podle pravdy. Mluvil k němu tak přesvědčivě, že mu mnich uvěřil a prohlásil ho za svatého. Ještě dlouho pak dával příkladem všem obyvatelům jeho ctnostný a spořádaný život.

Druhý příběh

Jednou žil v Paříži velice bohatý a poctivý žid Abraham. Měl přítele, křesťana, který se jmenoval Giannotta. Tomu bylo velice líto, že taková spořádaná duše bude pro nepravou víru zatracena a proto se mu ze všech sil snažil vštípit křesťanství. Po čase se Abraham rozhodl, že se vypraví do Říma, aby viděl, jak žijí nejvyšší představitelé tohoto náboženství. Tam ovšem neviděl žádný dobrý skutek,

žádný spořádaný život ani nic takového. Ale když shledal, že tato víra se neustále vzmáhá a hlavně, že jejím základem je Duch Svatý, rozhodl se na ni obrátit a nechal se pokřtít.

Třetí příběh

Babylonský sultán Saladin, velice statečný a chrabrý vítěz mnoha válek, potřeboval půjčit peníze. Vzpomněl si na bohatého žida Melchisedecha, ovšem ten byl tak lakotný, že mu nepůjčil. Sultán se tedy rozhodl najít si záminku k tomu, aby mohl použít násilí. Pozval si ho k sobě a hned se ho zeptal, kterou víru považuje za pravou: Židovskou, saracénskou či křesťanskou. Žid vycítil nebezpečí a pověděl sultánovi příběh o prstenech: Jeden rod měl tradici – otec daroval před smrtí jednomu synovi prsten a ten syn byl dědic. Stalo se, že otec měl všechny syny stejně rád a dal zhotovit tři stejné prsteny. Tak zůstala otázka nerozřešena. No a tak je to i s těmi vírami. Od této chvíle si sultán žida oblíbil a stali se přáteli.

Čtvrtý příběh

Mnich si pozval do své komnaty do kláštera dívku nechal se unést přílišnými tužbami. Toho si všimnul opat, ale nedal nic najevo a odešel do své cely. Ovšem mnich uslyšel kroky za dveřmi a věděl, že je zle. Nechal tedy dívku v místnosti, zamkl a odešel. Klíč předal, jako vždy, opatovi a řekl, že jde na dřevo. Opat nevydržel a vnikl do komnaty a také se nechal svést. Mezitím mnich vše sledoval zvenku. Pak si ho dal opat předvolat, pokáral ho a chtěl ho zavřít do žaláře. Mnich pohotově zareagoval a z jeho slov si opat odvodil, že on ví i o jeho činu, a tak společně dívku vyvedli z kláštera a vše zůstalo v tajnosti.

Pátý příběh

V tehdejší době bylo zvykem, že muži usilovali o lásku ženy s vyšším postavením a ženy se snažily lásky mužů s vyšším postavením vystříhat. Právě o jednu takovou dámu usiloval Filip Jednooký. Když se k ní vydal na návštěvu, připravila mu nevídanou hostinu – všechna jídla byla za slepic. Na Filipovu otázku proč to tak je odpověděla tím, že ženy, ačkoli se poněkud liší oblekem a chováním jsou zde stejné jako všude jinde. A Filip Jednooký její slova pochopil a odtáhl pryč.

Šestý příběh

Jeden řádný, bohatý měšťan prohlásil, že má takové víno, které by pil i Kristus. Kdyby býval nebyl inkvizitorovi zaplatil, byl by za tento výrok upálen. Za trest musel také chodit každý den na mše a poobědvat s inkvizitorem. Jednou na mši slyšel slova „Stokrát více vezme“. Tímto výrokem pak dokázal inkvizitora při obědě tak zesměšnit, že ten ho raději nechal jít si svou cestou (narážel na to, že každý den je chudákům dávána zbylá polévka a jestli jim tedy dají jeden kotel za sto kotlů polévky,

musí jí mít tolik, že by se v ní utopili).

Sedmý příběh

Messer Can della Scala jednou uspořádal slavnost, na kterou pozval i Bergamina. Bohužel byla slavnost na poslední chvíli odřeknuta, messer Can obdaroval všechny pozvané, aby se neurazili a oni odjeli. Jen Bergaminovi nic nedal. Ten vyčkával, ale když se na něj už několik týdnů nedostávalo, už chtěl odjet. Jenže se náhodou dostal před právě obědvajícího messera a jal se mu vyprávět tento příběh: Bylo to o Primasovi, který když se doslechl o pohostinnosti jednoho opata, vydal se ji vyzkoušet. Avšak opata, ačkoli dříve byl vždy pohostinný, přepadl náhlý záchvat lakoty a odmítl Primase pohostit. Pak se v něm ozvalo svědomí a vše napravil. Messer pak pochopil, na co Bergamino narážel a hned vše napravil.

Osmý příběh

V Janově žil kdysi urozený a bohatý muž Ermino, který byl pro svou lakotu znám široko daleko. Když jednou do města zavítal Guiglielmo, známý žakéř, rozhodl se ho navštívit. Ermino ho provedl svým domem a ptal se ho, zda neví, co by si měl vymalovat v jednom ze sálů. Guilgielmo nečekaně odpověděl, aby si tam nechal vymalovat svou štědrost. Ermino se tak zastyděl, že se dočista změnil a stal se nejštědřejším člověkem v okolí.

Devátý příběh

Jedna paní byla znásilněna po cestě Kyprem. Chtěla si jít ke králi stěžovat, ale místní lidé ji varovali, že vládce je tak slaboduchý, že si nechá líbit křivdy od druhých, natož aby se snažil je pomstít. Žena si tedy řekla, že tím alespoň utěší svůj zármutek. Králi řekla, že by mu ráda přenechala křivdu spáchanou na sobě, když tedy umí křivdy tak dobře snášet. V tom se král vzpamatoval, zločin potrestal a od té doby stíhal všechny spáchané prohřešky.

Desátý příběh

Poměrně starý bolognský lékař se zamiloval do mladé a sličné dívky horoucí láskou. Dívka a její družky si toho všimly a jednou, když byl stařec v jejich společnosti, rozhodla se, že ho trochu poškádlí. Zeptala se ho, proč ji miluje, když o ni usiluje mnoho jiných mladíků. On její lásku přirovnal k pojídání pórku; ženy totiž při svačině snědly vždy jen nať pórku i přes to, že hlavička je chutnější. A právě tím vylíčil, že kdyby si dívka vybírala milence, vybrala by si právě jeho. Tak stařec poškádlil mladou dívku, ačkoli to ona zamýšlela udělat s ním.